

Завдання III етапу всеукраїнської учнівської олімпіади з хімії
(Івано-Франківськ – 2016, теоретичний тур)
10 клас

I. Тести

У завданнях 1-10 потрібно вибрати одну правильну відповідь.

Правильна відповідь на кожне завдання – 0,5 бала, загальна сума 5 балів

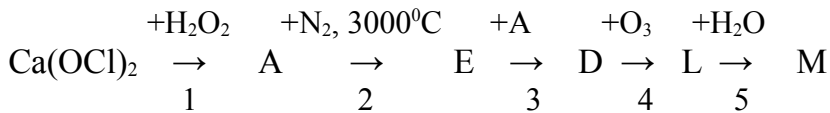
- 1.** Елемент А утворює летку сполуку із Гідрогеном складу АН_3 . Вкажіть формулу кислоти, у якій елемент А має найвищий ступінь окиснення:
а) H_3AO_3 ; б) H_2AO_3 ; в) H_3AO_4 ; г) HAO_4 ; д) $\text{H}_2\text{A}_2\text{O}_3$.
- 2.** Вкажіть кількість ковалентних зв'язків у молекулі іод(VII) оксиду:
а) 10; б) 11; в) 12; г) 14; д) 15.
- 3.** Скільки *p*-електронів бере участь в утворенні молекули гідразину N_2H_4 :
а) 3; б) 4; в) 5; г) 6; д) 10?
- 4.** Вкажіть масу (кг) 5 молекул H_2SO_4 :
а) $8,30 \cdot 10^{-24}$; б) $9,8 \cdot 10^{-26}$; в) $8,30 \cdot 10^{-24}$; г) $8,13 \cdot 10^{-22}$; д) $8,13 \cdot 10^{-25}$.
- 5.** За закінченням електронної формули ... $6s^2 6p^5$ вкажіть протонне число невідомого елемента:
а) 83; б) 85; в) 75; г) 86; д) 107?
- 6.** Вказати сумарну кількість протонів і електронів в йоні $\text{P}_2\text{O}_7^{4-}$:
а) 81; б) 162; в) 176; г) 180; д) 178?
- 7.** Вкажіть, в якій із запропонованих речовин Нітроген у реакція може бути окисником і відновником:
а) N_2 ; б) NH_3 ; в) N_2O_5 ; г) HNO_3 ; д) $\text{Fe}(\text{NO}_3)_3$?
- 8.** Вкажіть формулу солі одним із продуктів гідролізу якої буде основна сіль:
а) Na_2SO_4 ; б) NaHSO_4 ; в) $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$; г) Na_2CO_3 ; д) NaHCO_3 ?
- 9.** Укажіть правильне закінчення речення: «У суміші однакових мас газів карбон(II) оксиду і карбон(IV) оксиду...».
а) об'ємна частка карбон(II) оксиду більша;
б) об'ємна частка карбон(IV) оксиду більша;
в) об'ємні частки газів не можна обчислити, оскільки невідомі маси газів;
г) масові частки газів різні;
д) об'ємні частки газів однакові.
- 10.** Під час взаємодії магнію з концентрованою сульфатною кислотою утворюється водень сульфід. Зазначте коефіцієнти перед формулами сульфатної кислоти та магній сульфату в реакції.
а) 2 і 2; б) 4 і 3; в) 5 і 4; г) 3 і 2; д) 3 і 3?

Задача 1 (10 балів)

Яку масу піриту, масова частка домішок у якому становить 15%, потрібно використати для одержання сульфур(VI) оксиду, при розчиненні якого у розчині сульфатної кислоти масою 200 г з масовою часткою кислоти 95% можна одержати олеум з масовою часткою кислоти 75%?

Задача 2 (8 балів)

Визначте невідомі речовини і напишіть рівняння реакцій, за якими можна здійснити такі перетворення:

Для рівнянь реакцій, що описують перетворення 1 і 4, складіть схеми електронного балансу, вкажіть окисник та відновник, процеси окиснення та відновлення.

Задача 3 (14 балів)

Утворення алканів за методом Фішера-Тропша перебігає на кобальтовому каталізаторі. Для синтезу чадний газ та водень у об'ємному співвідношенні 1:4 увели в реакцію за температури 180°C, при цьому утворилась суміш метану, етану та пропану в молярному співвідношенні 4:6:9.

Обчисліть, у скільки разів зміниться загальний тиск у реакторі, якщо синтез проводили за сталої температури та об'єму і при цьому прореагувало 60% чадного газу. (Вважати, що вода за даного тиску і температури знаходиться у газуватому стані).

Задача 4 (14 балів)

Відомий людству з давніх часів метал А реагує з хлором при 200 °С з утворенням червоних голчастих кристалів солі Б, дуже добре розчинної у воді. Відомо, що Б містить 35,09% Хлору за масою. З розчину Б, при додаванні хлоридної кислоти при охолодженні можна виділити світло-жовті голчасті кристали речовини В, а при додаванні хлориду натрію – жовті кристали речовини Д. В і Д містять відповідно 34,47% і 35,68% Хлору за масою. При нагріванні до 120 °С В розпадається на Б, гідрогенхлорид і рідкий оксид Г (містить 88,89% Оксигену за масою). При цьому маси Б і Г у продуктах реакції співвідносяться як 4,243: 1. Визначте всі невідомі речовини, напишіть рівняння всіх хімічних реакцій, приведіть розрахунки.

Задача 5 (15 балів)

Деяку речовину масою 15,2 г спалили у надлишку кисню з утворенням лише газуватих продуктів. Отриману суміш газів поділили на дві однакові частини. Першу частину пропустили через надлишок водного розчину натрій гідроксиду, другу – через такий самий розчин із додаванням Н₂О₂. До отриманих розчинів добавили розчин барій нітрату до припинення випадання білого осаду. Маса осаду, який випав із другого розчину на 3,2 г більший за масу першого осаду. Яка речовина була спалена? Відповідь підтвердіть необхідними розрахунками та рівняннями реакцій.

Задача 6 (14 балів)

У результаті спалювання етанової кислоти в кисні виділилось 235,9 кДж теплоти і залишилось 10,0 л кисню, що не прореагував (об'єм газу виміряно за тиску 104,1 кПа і температури 40 °С).

Розрахуйте масові частки компонентів у вихідній суміші, якщо відомо, що теплоти утворення карбон(IV) оксиду, парів води та етанової кислоти становлять – 393,5 кДж/моль, – 241,8 кДж/моль і – 484,2 кДж/моль відповідно.